

2. melléklet a..... Képviselő – testületi határozathoz

I. SZERKEZETI TERV LEÍRÁSA

Bevezetés

Martfű Város Önkormányzatának Képviselőtestülete 2015 -ben döntött, hogy a megváltozott fejlesztési elképzelések, a település közigazgatási szerepköre és jogszabályi változások miatt új településrendezési tervet készített.

A településrendezési terv eljárásrendjében és tartalmában is a Kormány 314/2012. (XI.8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló Kormányrendelete alapján készült. A településszerkezeti terv feladata, hogy a településfejlesztési koncepcióban rögzített stratégiai célok összhangját biztosítsa. Ennek megfelelően az alábbi célok elérését segítse elő:

- Népeségmegtartó képesség javítása
- A város térségi szerepének növelése
- A város turisztikai fejlődése, gyógyturizmus fejlesztése
- Hatékony vagyongazdálkodás
- Munkahely teremtés, foglalkoztatás
- Ipari területek fejlesztése
- Természeti környezet védelme
- Fenntartható Energetikai Akcióterv végrehajtása

A célok eléréséhez a településszerkezeti terv a következőket határozza meg:

- a település távlati területfelhasználását
- infrastruktúra hálózat fejlesztését
- települési arculat megőrzése és minőségi fejlesztése
- a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmét és fejlesztését

Martfű város településszerkezetét több strukturális elem is jellemzi

- településszerkezeti adottságok
- ipartörténeti jelentőségű területek
- nagy kiterjedésű ipari területek
- védett telepszerű beépítés területe
- jelentős kiterjedésű zöldterületek
- Tisza folyó
- Nemzetközi gyógykemping
- Termál szálloda és Spa

A földrajzi adottságok meghatározzák a település beépített területeit. A beépített területek funkciójuk szerint különböznek, így karakterben is eltérnek. A település kialakulásának meghatározó tényezője volt az egykori Cikta cipőgyár kijelölése, melyhez közvetlenül kapcsolódott a lakótelepi rész. A város kertvárosias lakóterületei két nagy területrészen alakultak ki, majd a későbbiekben mintegy összekötve a településrészeket alakult ki az új településközpont.

Martfű város ipari központ, jelentős nagyságú működő ipari területekkel, melyek a kistérség meghatározó foglalkoztató üzemei.

A város viszonylag fiatal történetével magyarázható, hogy a központi belterületen kívül egyéb lakott helye nincs, ugyanakkor a belterületen is jelentős kiterjedésű ipari területek találhatók .

1. Területfelhasználás

1.1. Területi hatály, településszerkezet

A tervezési terület Martfű város teljes közigazgatási területére kiterjed.

A közigazgatási területet határolja:

- Északon: Rákócziújfalu
- Nyugaton, Észak - Nyugaton: Vezseny
- Délen, Dél - Nyugaton: Tiszaföldvár
- Keleten: Mezőhék, Kengyel

- *Közút:* Meghatározó a 442. számú főközlekedési út (Szolnok - Martfű - Kunszentmárton) , továbbá érinti a települést a 4633. jelű Martfű - Tiszaföldvár, a 4627. jelű Martfű - Mezőhék - Öcsöd és a 4629. jelű Martfű - Kengyel - Törökszentmiklós országos mellékút
- *Vasút:* A települést érinti a 130. sz. Szolnok – Martfű - Kunszentmárton egyvágányú, nem villamosított mellékvonal. Martfű településen a nagy ipartelepek iparvágányokkal kapcsolódnak.
- *Kerékpárút:* Meglévő regionális kerékpárút a 442. számú országos főút mellett Rákócziújfalu irányába. A településen belül kiépített kerékpárút a 4633 jelű Tiszaföldvár - Martfű település belterületét jelző táblától a 4627 jelű Martfű - Mezőhék országos mellékút település belterületét érintő szakaszán. Tervezett regionális jelentőségű kerékpárút hálózat halad keresztül a település közigazgatási területén, mely a jelenlegi 442. számú főút mellett halad végig a körforgalmi kereszteződés után továbbépítésre tervezett Tiszaföldvár irányába. Ugyancsak tervezett kerékpárút a 4633. jelű országos mellékút mellett Tiszaföldvár - Cibakháza és a 4629 jelű országos mellékút mellett Martfű - Kengyel viszonylatban.
- *Vízfolyás:* A település élővízfolyása a Tisza folyó nincs. A települést érinti a Harangzugi I-c belvízcsatorna, a Cibakháza - Martfűi belvízfőcsatorna (Zsófia - halmi) csatorna.
- *Térségi jelentőségű közművezeték:* A közigazgatási területen a közvetlen villamos energia ellátást 22 kV -os villamos légvezetékhalózat biztosítja.

Településszerkezet:

Az 1800-as évek végén a településből a szétszórt tanyaegyüttesek, majorok léteztek, (Kövér Károly tanya, Zsófia-halom, Podmaniczky - tanya) és Tiszaöldvárhoz tartoztak. Az úthálózathoz a Szolnok – Martfű - Kunszentmárton útvonal, valamint a Mezőtúr - Vezseny út létezett, majd az 1872-84 között készült térkép mutatja a már megépült vasutat. A vasútvonal pontosan követi a régi 1860-as térképen látható országutat. A vasútállomás a két út metszéspontja mellé került. Ide települt a cipőgyár is. A gyár építésével kezdődött Martfű fejlődése. A gyártelep, mint első önálló elnyújtott téglalap alakú beépített terület, körülhatárolva, szabályos utcahálózattal megtervezve létesült. A gyár területigénye eredményezte a Mezőtúr - Vezseny főút és csomópont délre tolódását.

A gyár fejlődésével a településen később jelentkező egyéni lakásépítési igények a „szigethez” kapcsolódva, de az út másik oldalán valósulhattak meg, itt szabadon álló családi házak épültek. A terület és beépítése csak részben szabályos, a főútvonal vezetése alkalmazkodott a területi adottságokhoz, a majdnem ívesen vezetett feltárási úthoz kapcsolódnak kétoldalt a keresztutcák.

Martfű önállóvá válása után (1950) telepítették a vasúton túli, közel négyzetes területű részt, szabályos derékszögű úthálózattal.

Ezen a területen kapott helyet a községközpont. Excentrikus elhelyezkedése, a fejlesztési terület hiánya, valamint a település fejlődése miatt a megnövekedő igényeket nem tudta kielégíteni a régi településközpont, de mint alközpont megmaradt. Az új városközpont elhelyezésére, kialakítására pályázatot hirdettek, a nyertes pályamű tervei alapján valósult meg az új központ, amely a településrészeket összeköti.

Martfű településszerkezetének sajátosságai a nagy egybefüggő iparterületek, melyek közül a cipőgyár területe (Tisza iparterlep) a belterületen található. A cipőgyár telepítésével közel egyidőben kezdték építeni a gyárhoz kapcsolódó lakótelepet (Bata - lakótelep), mely Magyarországon a telepszerű beépítések egyik legrégebbi területe. A helyi értékvédelmi rendelet, mint telepszerű beépítést területi védelemmel védi a Bata - lakótelep területét.

Martfű településszerkezeti fejlődésének meghatározó tényezői a természeti elemek, mint a Tisza folyó, mely egyrészt korlátozza a település fejlesztését, másrészt lehetővé tette a nagy élővíz igényű gyártelep (Martfű iparterület - Növényolajgyár és sörgyár területe) kialakulását, valamint a vonalas infrastruktúra a 442. számú főközlekedési út, mely a település belterületén keresztülhalad Tiszaöldvár felé és pár évtizede a belterület jelentős részét elkerülve délre halad és így közvetlen kapcsolatot biztosít a 44. számú főúttal. Ugyancsak meghatározó elem a vasút, mely a település óvárosi részét mintegy leválasztja a többi településrésztől.

1.2. Közigazgatási határ-, belterületi határmódosítás

Martfű város közigazgatási határán változtatás nem tervezett. Belterületi határmódosítás, belterületbe vonás tervezett, a jelenleg hatályos településszerkezeti terv szerint lakóterület kijelölése miatt az óvárostól délre, és a település belterületének nyugati részén, Tiszaöldvár felé. a jelenleg hatályos településszerkezeti terv ugyancsak belterületbe vonást jelölt a városközponttól délre lévő településrészen, mely belterületbe vonás törlésre került.

A területfelhasználási változással járó fejlesztések nem járnak belterületi határmódosítással.

1.3. Beépítésre szánt, és beépítésre nem szánt területek besorolása

Martfű város közigazgatási területe beépítésre szánt, és beépítésre nem szánt területekre tagozódik.

Beépítésre szánt területek javarészt a település belterületén, valamint a külterületen a növényolajgyár és sörgyár terület, továbbá kisebb majorok, állattartó telepek területe - található.

A településen a beépítésre szánt területeket a TE – 1 jelű tervlap állapítja meg.

A belterületen lévő beépítésre szánt területeket jellemzően településközpont vegyes, lakóterület (kertvárosias, kisvárosias), kereskedelmi – szolgáltató gazdasági terület, valamint ipari-gazdasági, továbbá különleges terület területfelhasználási kategóriákba sorolja a terv.

A külterületen lévő beépítésre szánt területek az alábbiak:

- Ipari – gazdasági területek
- Különleges mezőgazdasági üzemi területek
- Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület
- Különleges szennyvíztisztító terület

Változó besorolású (az előző szabályozás szerint beépítésre nem szánt) területek az alábbiak:

- Általános mezőgazdasági területből - Ipari, gazdasági terület
- Kertes mezőgazdasági területből - Hétvégi házas üdülőterület
- Közlekedési területből - Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület

Változó besorolású (az előző szabályozás szerint beépítésre szánt) területek az alábbiak:

- Ipari, gazdasági területből - Általános mezőgazdasági terület

Változó besorolású (kategóriájukon belül átminősülő) területek:

- Különleges hulladéklerakó területből - Különleges megújuló energiahasznosítási (napelempark) terület

1.4. Változó területfelhasználás területkimutatása

Változó területfelhasználás	Terület (m ² / ha)
Változó besorolású (beépítésre nem szánt területekből beépítésre szánt területek) területek	
Általános mezőgazdasági területből – ipari, gazdasági terület	~ 320 400 m ² (32,04ha)

Kertes mezőgazdasági területből – Hétvégi házas üdülőterület	~ 170 060 m ² (17,06ha)
Közlekedési területből - Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület	~4 946 m ² (0,49ha)
Összesen:	~495 406 m² (49,54ha)
Változó besorolású (beépítésre szánt területekből beépítésre nem szánt területek) területek	
Ipari, gazdasági területből - Általános mezőgazdasági terület	~ 1 017 100m ² (101,71 ha)
Összesen:	~1 017 100m² (101,71 ha)
Változó besorolású (kategóriájukon belüli átminősülő) területek	
Különleges hulladéklerakó területből – Különleges megújuló energia hasznosítási terület	~65 201 m ² (6,52ha)
Összesen:	~65 201 m² (6,52ha)
Mindösszesen:	
	~ 1 577 707m² (157,77ha)

Beépítésre nem szánt területből beépítésre kerül 49,54ha.
 Kategóriáján belül 6,52 ha -nak változik a területfelhasználása.
 Gazdasági területek kapcsán 32,53 ha –nyi kerül kialakításra.

Jogsabályharmonizáció és tényleges területhasználat szerinti változó területek területkimutatása

Változó területfelhasználás	Terület (m² / ha)
Változó besorolású (új beépítésre szánt terület kijelölésével érintett) területek	
Vízgazdálkodási területből – Különleges vízmű terület	~ 2 205m ² (0,22ha)
Vízgazdálkodási területből – Különleges vízügyi (gátórház) terület	~ 1 511m ² (0,15ha)
Ált. mezőgazdasági területből – Különleges vízügyi (gátórház) terület	~ 2 811m ² (0,28ha)
Változó besorolású (beépítésre nem szánt területté minősítés) területek	
Településközpont vegyes területből – általános mezőgazdasági terület	~ 125 007m ² (12,50ha)
Változó besorolású (kategóriájukon belüli átminősülő) területek	
Kertvárosias lakóterületből – Kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági terület	~ 5 857 m ² (0,58ha)
Kertvárosias lakóterületből– településközpont vegyes terület	~ 11 835 m ² (1, 18ha)
Gazdasági erdőterületből – általános mezőgazdasági terület	~ 45 996 m ² (4,60ha)
Vízgazdálkodási területből – Általános mezőgazdasági terület	~ 187 380 m ² (18,74ha)
Vízgazdálkodási területből – Gazdasági erdőterület	~ 494 480 m ² (49,45ha)
Általános mezőgazdasági területből – gazdasági erdőterület	~ 381 708 m ² (38,17ha)

1.5. Közterületek

A közterületeket a TE-1, TE-2 jelű tervlapok határozzák meg, ezek rendeltetésük szerint: közpark, közút- és tér.

- *A közterület fejlesztéssel kapcsolatos igényeket a fejlesztési koncepció 1. A közlekedési infrastruktúra fejlesztése pontja támasztja alá.*

1.6. Területfelhasználási módok – megengedett legnagyobb beépítési sűrűség (m^2/m^2)

A település területén sajátos építési használata szerint a szerkezeti terv az alábbi területfelhasználási módokat különbözteti meg:

Beépítésre szánt területek:

Lakóterületek:

- Kertvárosias lakóterület ($0,6 \text{ m}^2/\text{m}^2$)

A belterület nagy hányada ebbe a területfelhasználási kategóriába tartozik. Jellemzően szabályos telekosztású családházaz telektömbök kerültek besorolásra, ahol átlagosan 800-900 m^2 -es telkeken földszintes, vagy földszint+tetőtérbeépítéses épületek találhatók. Az épületelhelyezés zömében oldalhatáron álló, de találunk szabadonálló épületelhelyezést is

Közművesítettségi mértéke: teljes.

- Kisvárosias lakóterület ($1,2 \text{ m}^2/\text{m}^2$)

Jellemzően a településközpont melletti területek, többlakásos, többemeletes telektömbjei, a Bata - lakótelep védett telepszerű beépítése is ide sorolt. A területen jellemzően úszótelken szabadonálló egy vagy többlépcsőházas földszint+2, földszint+3 és földszint+4 emeletes épületek találhatók.

Közművesítettségi mértéke: teljes.

Vegyes területek:

- Településközpont vegyes terület ($2,0 \text{ m}^2/\text{m}^2$)

Elsősorban a település központja, az intézményekkel vegyes lakóterület intenzív beépítésű részei kerültek besorolásra. Változatos telekterület mellett, nagyobb beépítési százalék és nagyobb építménymagasság jellemzi ezt a területet. Az új városközpont részen az igazgatási és egyházi intézmények és társasházak találhatók. A településközpont régebbi részein a Bata lakótelep melletti települési szintű oktatási, egészségügyi, művelődési, ellátási intézményei találhatók.

Közművesítettség mértéke: teljes.

Üdülő területek:

- Hétvégiházak üdülőterület (0,4m²/m²)

A Zsófia volt zártkertek területén

Közművesítettség mértéke: részleges.

Gazdasági területek:

- Kereskedelmi – szolgáltató gazdasági terület (1,2m²/m²)

A település belterületén lévő telephelyek és garázstelkek területe, valamint tervezett gazdasági terület a vasútállomástól északra, valamint energiaellátó telepek a külterületen.

Közművesítettség mértéke: teljes, garázstelkeknél részleges

- ipari gazdasági terület (1,5m²/m²)

A belterületen lévő egybefüggő nagy iparterület (Tisza - ipartelep) és az ipari park, valamint fejlesztésének területe. A külterületen lévő északi ipartelep (Növényolajgyár és sörgyár területe), valamint fejlesztési terület

Közművesítettség mértéke: teljes

Különleges, beépítésre szánt területek:

- strandkomplexum és gyógykemping terület, (0,4m²/m²)

A belterületen lévő gyógykemping nagyterjedésű területe, a mellette lévő gyógyszálloda és strand gyógyászati részlegekkel együttes területe

Közművesítettség mértéke: teljes

- kastély (rendezvényház) terület, (0,4m²/m²)

A belterületen lévő vadászkastély rendezvényház területe

Közművesítettség mértéke: teljes

- vízmű terület, (0,4m²/m²)

Meglévő vízmű és vízműhöz tartozó telephelyek területe

Közművesítettség mértéke: teljes

- települési sportpálya terület (0,4m²/m²)

A belterületen lévő sportpálya területe

Közművesítettség mértéke: részleges

- mezőgazdasági üzemi terület (0,6m²/m²)

A külterület több pontján lévő állattartó és gazdálkodó telepek területei.

Közművesítettség mértéke: részleges

- szennyvíztisztító telep területe (0,6m²/m²)

Közművesítettség mértéke: teljes

- vízügyi üzemi terület (gátórházak), (0,4m²/m²)

Meglévő gátórházak területe a külterületen

Közművesítettség mértéke: részleges

Beépítésre nem szánt területek:

Különleges, beépítésre nem szánt területek

- temetők területe

Közművesítettség mértéke: hiányos

- különleges megújuló energiahasznosítási területe

Tervezett napelempark területe a külterületen

Közművesítettség mértéke: hiányos

- közúti közlekedési terület

- Meghatározó a 442. számú főközlekedési út (Szolnok - Martfű - Kunszentmárton) viszonylatban, továbbá érinti a települést a 4633. jelű Martfű - Tiszaföldvár, a 4627. jelű Martfű - Mezőhék - Öcsöd és a 4629. jelű Martfű - Kengyel - Törökszentmiklós országos mellékút
 - Meglévő regionális kerékpárút a 442. számú országos főút mellett Rákócziújfalú irányába. A településen belül kiépített kerékpárút a 4633 jelű Tiszaföldvár - Martfű település belterületét jelző táblától a 4627 jelű Martfű - Mezőhék országos mellékút település belterületét érintő szakaszán. Tervezett regionális jelentőségű kerékpárút hálózat halad keresztül a település közigazgatási területén, mely a jelenlegi 442. számú főút mellett halad végig a körforgalmi kereszteződés után továbbépítésre tervezett Tiszaföldvár irányába. Ugyancsak tervezett kerékpárút a 4633. jelű országos mellékút mellett Tiszaföldvár - Cibakháza és a 4629 jelű országos mellékút mellett Martfű - Kengyel viszonylatban.
- *Magasabbrendű tervek alapján regionális kerékpárút tervezett, továbbá közlekedés fejlesztés a koncepció 1. pontja alapján.*

- kötött pályás közlekedési terület

- 130. sz. Szolnok - Martfű - Kunszentmárton vasútvonal egyvágányú, nem villamosított mellékvonal.

- zöldterület

A település belterületén található meglévő közparkok területei.

- erdőterület

A külterület lévő kisebb, meglévő erdőterületek, a Tisza partján lévő erdőterületek, és a belterületen lévő véderedő területek

- általános mezőgazdasági terület

Általános mezőgazdasági hasznosítású, szántó, gyepterületek a külterületen, valamint az északi iparterület melletti egybefüggő visszaminősített mezőgazdasági terület.

- vízgazdálkodási terület

A település közigazgatási területén a Tisza folyó, a Harangzugi I-c belvízcsatorna, a Cibakházi - Martfűi belvíz főcsatorna (Zsófia - halmi csatorna) területe

2. Tájrendezés és természetvédelem

Martfű számos kedvező adottsággal rendelkezik. Előnyös, hogy jól működő ipari nagyvállalatok telephelyeivel (növényolaj-gyár, sörgyár), meglévő, szabad ipari-gazdasági területekkel rendelkezik (Tisza Ipartelep, déli Ipari park). Jó a város közlekedési kapcsolata (közutak, vasútvonal, ipar-vágányok) a környező településekkel, valamint a megyeszékhellyel. Ipari termelési- (cipőgyártás, mezőgazdasági termékek feldolgozása, stb.) és mezőgazdasági hagyományokkal is rendelkezik a település (gyümölcsösök, zöldségtermesztés, öntözéses szántóföldi gazdálkodás, állattartás). Magas aranykorona értékű termőföldek jellemzik a város külterületének keleti részét, és kedvező kommunális infrastruktúra kiépítettsége (csatornázás, szennyvíztelep bővítése), valamint a település közműellátottsága. Jelentős a vízhez kapcsolódó tevékenységek köre: mesterséges élővíz-felületek (Nagykunsági főcsatorna, Csorcsány-ér) az öntözéses gazdálkodást biztosítja, a horgászatot, (a hajdani halászatot) és a rekreációs tevékenységeket szolgáló Tisza-folyó, valamint a gyógyvizű termálkútra épülő wellness túrizmus.

A rendezési terv időszakára szóló tájhasználati változások a város külterületének és belterületének terület-felhasználását egyaránt befolyásolják.

Ipari-gazdasági terület, közlekedési terület, lakó- és intézményterület, valamint rekreációs célú, turisztikai- és zöldfelületi fejlesztést jelöl ki az elfogadott településfejlesztési koncepció. (A felsorolásban szereplő sorszámok a Martfű Város Településfejlesztési Koncepcióban ismertetett fejlesztési területek sorszámai külterületen és belterületen egyaránt).

Külterületen

- 442. számú közlekedési út mentén a meglévő iparterület szomszédságában **új gazdasági telephely kialakítása** (gyümölcsfeldolgozó üzem létesítése)
- korábbi rendezési terv által **kijelölt ipari-gazdasági terület mezőgazdasági hasznosítású területté válása,**
- meglévő déli ipari park a **Martfű Ipari Park területének közművesítése,**
- és az ehhez kapcsolódó **tervezett ipari park fejlesztési területének kijelölése** a Tiszaöldvár felé vezető közútig,
- a **rekultivált hulladéklerakó területen** megújuló energiát termelő **napelem-park létesítése**
- meglévő **közlekedési utak fejlesztése 4629. jelű** országos mellékút és a **4633. jelű** országos mellékút Tiszaöldvár felé
- **közlekedési út építése** a 442. számú közlekedési út és a tervezett déli ipari-gazdasági területbővítés között a jelenlegi földút helyén,
- **helyi jelentőségű kerékpár-út kiépítése** a szomszédos települések irányába a közutak mentén **Kengyel felé** , és **Tiszaöldvár-Cibakháza felé**
- **hétvégi házas üdülőtérület kialakítása** a Zsófia-halmi zártkertek területén,

Belterületen

- **meglévő iparterület fejlesztése** (Tisza ipartelep rehabilitációja)
- 422. jelű országos közút mentén **városkapu kialakítása** egységes közlekedési és zöldfelületi megoldással,
- **vasútállomás környezetének** átfogó **rendezése** kertépítészeti módszerek alkalmazásával együtt,
- ehhez kapcsolódóan **kamionparkoló és motel kialakítása,**
- **településközpont komplex fejlesztése** (lakóterület, zöldfelület, kereskedelmi-gazdasági terület egységes kialakítása,
- Óvárosi részen **lakóterület kialakítása,**
- **lakókörnyezet megújulása,** lakóterület fejlesztés épületek rekonstrukciójával: **Garzonház felújítása** ,
- intézmények, épületek és környezetük fejlesztése:
iskolai tornacsarnok építése és környezetének zöldfelületi rekonstrukciója és **idősek bentlakásos otthonának kialakítása** , orvosi rendelő és a **mentőállomás áthelyezése kialakítása** , **inkubátorház létrehozása** a Tisza Iparterület és a közpark határán,
- **új zöldfelületi elemek kialakítása:**
a Tisza-parti garázs-sorok épületeinek bontását követően és a részben Tisza-folyó védőgátján, illetve annak mentén **kerékpárút és sétány kialakítása.**

Természetvédelem

A település igazgatási területén nemzeti parki terület nincs, azonban európai jelentőségű, országos és helyi jelentőségű természetvédelmi területek egyaránt megtalálhatóak. (Az egyes védelmi célú területek átfedésben vannak egymással.) Az OTrT szerint és a megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a város igazgatási területe az országos ökológiai hálózat övezetébe, az ökológiai zöldfolyosó övezetébe, tájképvédelmi terület övezetébe, védett természeti terület övezetébe (Tisza-folyó és ártere, 4633. számú út mentén a Tisza-földvárrel szomszédos határrész) sorolt.

Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek a Natura 2000 területek

•

Az európai közösségi jelentőségű, természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján az Európai Közösségek Natura 2000 hálózatába tartozó, (kihirdetett, illetőleg a korábban kijelölt területeken előforduló), valamint kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok, és az ott élő állatok és növények élőhelyének megóvása, a biológiai sokféleség fenntartásához, a biodiverzitás megőrzéséhez szükséges szabályok megállapítása, betartatása a település közigazgatási területén. (45/2006 XII. 8. KvVM Rendelet megerősítette a kijelölt területek védelmét.)

Martfű külterületén a **Különleges madárvédelmi területek Közép-Tisza (HUHN10004)**, **Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek Közép-Tisza (HUHN20015)** számokon nyilvántartottak.

Ezek az alábbi helyrajzi számú területek:

**0120, 0121, 0122/1, 0122/2, 0122/3, 0125, 0126, 0127,
013/1, 013/2, 014, 02, 024, 03/1, 03/3, 03/4, 03/5**

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület

Ide vonatkozó jogszabály még a 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről, és az 1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről.

A településen külön jogszabállyal védett, országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló terület a **Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet**, mely a **Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság** működési területén található.

A **Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet**, tájvédelmi körzet a 2/1978. OKTH határozattal jött létre. A védettség fenntartásáról az 59/2007. (X.18.) KvVM rendelet rendelkezik.

A tájvédelmi körzet természetvédelmi törzskönyvi száma: 158/TK/78, kiterjedése 9338 ha. A természetvédelmi területen a vízjárástól, vízállástól, keletkezésüktől függően több egymástól eltérő növénytársulás és faunájú területeket különböztethetünk meg.

A növénytársulásokat és a bennük élő faunát az ligeterdők-ártéri erdők, kubikerdők, a hullámtéri gyepek-nedves rétek, mocsárrétek és a folyó vizeire csoportosítva jellemezhetjük.

Martfű védett növényfajait, madárfajait a rendezési terv vizsgálati, alátámasztó munkarészeiben a táji- és természeti adottságok vizsgálatában részletesen ismertettük. Növények közül

kiemelhetjük a gyűjtőványfüvet, debreceni tormát, pettyegetett őszirózsát, széles levelű nőszőfűt, Tisza-parti margitvirágot. A védett madárfajok közül bakcsó, barázdabillegető, barna rétihéja, bölömbika, búbos pacsirta, búbos vöcsök, búbosbanka, csíkosfejű nádiposzáta, egerészölyv, erdei fülesbagoly említhetjük meg. Az igen változatos gerinctelen állatvilágból ízelítőül csak a védettek közül néhány: pompás virágbogár, aranyos bábrabló, kis szarvasbogár, orrszarvú bogár, diófa-cincér, rezes futrinka. A vízpartok, nedves rétek kedvező élőhelyet biztosítanak a kételtűeknek, de gyakori itt a vízisikló is. A Tisza folyó júniusi látványossága a tiszavirág, a kérész rajzása.

Ex-lege (a törvény erejénél fogva) védett területek

Kunhalmok

A kunhalom gyűjtőfogalomba tartoznak a sírhalmok (kurgánok), tellek (lakódombok), őrhalmok és határhalmok a Természetvédelmi Törvény (1996. évi LIII. Törvény 28. § (4) bekezdése alapján országos jelentőségű védett természeti területnek minősülnek) hatályba lépése (1997. január 1.) óta védettek, a kunhalom fogalom meghatározása a törvény 2003-ban történt módosításával: „a kunhalom olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilág védelmi szempontból jelentős domború földmű, amely kimagasodó jellegével meghatározó eleme lehet a tájnak”. A kunhalmok tájképi értékkel, élővilág védelmi értékkel (a terület természetes állapotára jellemző növénytakasulások pl.: löszpusztagyep, a természetes, vagy azok különböző mértékben degradált maradványai, valamint az ezekhez kötődő állatvilág maradhettek fenn a területükön). A kunhalmok rendkívül sok értékes információt rejtnek magukban (természettudományos jelentőség). Geomorfológiai, természetföldrajzi, talajtani, paleo-ökológiai, növénytani, állattani, szempontú vizsgálatok lehetősége, megismerése és elemzése. Fentiekén kívül a kunhalmok természetesen kultúrtörténeti, régészeti, néprajzi stb. jelentőséggel is rendelkeznek, amelyek feltárásával, megőrzésével a kulturális örökségvédelem szakterülete foglalkozik.

Martfű igazgatási területén található kunhalmok:

- **Papp László – halma**

Közvetlenül a 442. számú közút keleti oldalán, a növényolajgyár szomszédságában található, nevét lábánál lévő tanya gazdájáról kapta. Magassága ismeretlen, állapota ép. (túlélte a nagy gyárápítkezéseket) Felszínét teljes egészében művelik, szántják ezért botanikai tájképi értéke nincs. Régészetiileg feltáratlan.

- **Vágott – halom (015,011/7 hrsz.)**

Mint a neve is jelzi a 442. -es út vágja félbe. Magassága 94,8 m (Bf). Jelenlegi állapotában roncsoltnak tekinthető, felszínét részben művelik, szántják, részben gyomnövényzet fedi. Botanikai, tájképi értéke nincs. Régészetiileg feltáratlan.

- **Zsófia – halom**

A mezőgazdasági kiskertek területén található. Tetején villanyoszlop áll. Nyilvántartott a régészeti lelőhelyek között.

- **Gyuris – halom (04, 011/9 hrsz.)**

A Martfű – Kengyel országos mellékúttól nyugatra, a növényolajgyár tőszomszédságában található ovális alapú halom, egykori tulajdonosa nevét viseli. Kurgán, feltehetően rézkori temetkezés folyt itt.

- **Kalapos - halom**

A Nagykunsági II. sz. főcsatorna NY –i partján, a csatorna és a Csorcsány –ér által közrezárt szögletben fekvő, nagyjából kerek alaprajzú halom. Szintén rézkori temetkezés feltételezhető.

Helyi természeti érték – tájvédelem

Martfű védett helyi természeti értékeiről a 36/2012. (XI.30.) számú Épített és természeti értékek védelméről szóló önkormányzati rendelet rendelkezik. Ebbe foglalták bele a Bata lakótelep kelet-nyugati irányban az iparterület kapujától induló jelenleg a Martfű Termál SPA épületegyüttesénél véget érő Gesztenye sor utca koros, kettős vadgesztenye fasorát.

Helyi természeti értéket jelent még a belterületi Hősök tere parkjának idősebb, karakteres, szép habitusú növényegyedei (kocsányos tölgy, platánok sora, sudár, koros fenyői, stb.), örökzöldjeinek csoportja is. Helyi természeti értéként kezelhető a Városközpontot a lakótelepekkel, városi sportteleppel összekötő Szolnoki út mentén telepített egységes, kiteljesedett, szabályos formájú gömb virágos kőris fasora is, valamint természeti értéket jelent a Városközpont Szent István parkjának korosodó, végső lombkorona alakját lassan elérő változatos fa-és fenyő- és örökzöld fajú tervezett növénytársulása is (törökmogyoró fák, platánfák, fekete fenyők, stb.)

3. Zöldfelületi rendszer

Egy település zöldfelületi rendszerét területi és hálózati elemek alkotják. Területi elemek a közhasználatú zöldfelületek és a zöldfelületű intézmények és a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények kertjei megjelenésükben, területi nagyságukban, és a város életében betöltött szerepükben igen eltérőek. A zöldfelületi rendszer hálózati elemei a város utcái és az utcákat kísérő növényzet.

A település zöldfelületi rendszerének hármaskörű funkciója van: ökológiai-, használati érték, és vizuális-esztétikai jelentősége van. A város ökológiai adottságai javításának leglényegesebb eszköze az ültetett növényzet. A zöldfelületek kedvező környezetminőségét biztosítanak a városban élőknek. Előnyösen befolyásolják a helyi klíma alakulását: település hő- és vízháztartási viszonyait, valamint a levegő szennyezettségének mértékét és a zajhatásokat is csökkentik. A zöldfelületi elemek használati értékét növényekkel igényesen betelepített külső terekkel, parkrészekkel növelhetjük. A zöldfelületek vizuális, esztétikai hatása: a dekoratív növényzettel borított közparkok, közkertek, a fásított utcák hozzájárulnak a kedvező városkép kialakításához. Az utcafásítások „zöld folyósói” a város zöldfelületei elemeit fűzik egybe, valamint a település területrészeit a szomszédos külterület biológiailag aktív felületeivel kapcsolják össze.

Martfű zöldfelületi elemeinek jelentős része a települést nyugat-kelet irányban átszelő, főutak mentén található. A zöldfelületi elemeket jelentőségük (közhasználatuk, elhelyezkedésük), kialakításuk és növényzetük minősége, valamint a terület fenntartás gyakorisága, a zöldterület nagysága alapján rangsorolva az alábbiak:

- ~ Az elsődlegesen kondicionáló célú, közhasználatú zöldfelületek: az intenzíven fenntartott közparkok, közkertek területe (Szent István Park, Hősök tere, Bata-park, Tisza-menti parkok, stb.).
- ~ Korlátozottan közhasználatú zöldfelületi elemek az intézmények zöldfelületei (iskolakertek, óvodakertek, és a temető kertek), játszóterek, sport- és tornapályák, területe.

- ~ A nem közhasználatú, de jelentős zöldterülettel rendelkező rekreációs célú területek a standfürdő, gyógy-kemping (Martfű Termál SPA létesítményeinek) területe, és a kisebb bányatavak és környezetük.
- ~ A zöldfelületi rendszer különleges elemei: a belterületi utakat kísérő széles zöldsávok, az ingatlanok kertjei, a kereskedelmi területek zöld növényzettel fedett környezete (parkolói)

Martfű városi zöldfelületi rendszerének sajátos elemei a lakótelepek un. úszótelkein létrehozott kisebb-nagyobb összefüggő zöldterületek, valamint „látvány-elemként” megjelennek még a folyópartot kísérő galéria erdő, a települést délről határoló erdők, erdőfoltok növénytakarásai is.

Tervezett, új zöldfelületi elemek létesítése

A különböző rendeltetésű, eltérő használatú új zöldfelületi elemek kialakítása a tájhasználati változásokban felsorolt elsősorban turisztikai és idegenforgalmi területfejlesztéssel összefüggő zöldfelületi fejlesztéseket jelenti (szabadidős elfoglaltságot nyújtó területek, Tisza-part tervezett fejlesztése, kerékpárút és sétány kialakítása). A városképet kedvezően befolyásoló zöldfelületi elemeket is létrehozó fejlesztések (városkapu kialakítása, vasútállomás környezetének rendezése, Tisza Ipari parkot határoló kerítések városi környezethez illesztése, településközpont komplex fejlesztése).

1. Közhasználatú közpark, közkert létesítése:
 - ~ A településszintű zöldfelület-fejlesztés (349/101 hrsz.)
 - ~ A településszintű zöldfelület kialakítás a leromlott állapotú, megjelenésüket és funkciójukat tekintve sem oda illő, jelenlegi garázs-sorok (810/2, 810/3, 810/4 hrsz.) épületeinek elbontását követően a Tisza-part rendezése, a Május 1. utca és a Bata utca közötti közterületen.
2. Közhasználatú, korlátozottan közhasználatú lakóterület területfejlesztéshez lakókörnyezet megújulásához kapcsolódó zöldfelületi elem kialakítása:
 - ~ Garzonház (815/1, 3, 4 hrsz.) és bérlők háza környezetének kertépítészeti eszközökkel történő megújítása.
 - ~ Óváros településrészén a Hunyadi utcától délre található a Vasvári Pál és Deák Ferenc utcákról megközelíthető, kijelölt lakóterületen biztosítani kell közpark, közkert létesítésére szolgáló területet.
3. Közhasználatú, rekreációs célú és a természetjáró turizmushoz köthető területfejlesztéshez kapcsolódó zöldfelületi elem kialakítása:
 - ~ A kistérségi és turisztikai kapcsolatokat is erősítő kerékpárút és sétány létesítését határozza meg a településfejlesztési koncepció.

4. Az intézményi fejlesztésekhez kapcsolódó korlátozottan közhasználatú zöldfelületi elem létesítése, illetve a meglévő zöldfelületi elem a tervezett intézményi használatnak megfelelő átalakítása:
- ~ Iskolai tornacsarnok építése tervezett a Városközpont területén található Martfői József Attila általános Iskola (380 hrsz.)
 - ~ Idősek bentlakásos otthonához kapcsolódó zöldfelületi elem kialakításában a funkciónak megfelelő pihenőkert kialakítása ajánlott.
 - ~ A tervezett mentőállomás zöldfelületi környezetének kialakítása.
 - ~ Az inkubátorház (716/56 hrsz.) környezetének kertépítészeti-kertészeti kialakítása.
5. Korlátozottan közhasználatú közlekedési területfejlesztéshez kapcsolódó zöldfelületi elem létesítése:
- ~ Városkapu a várost északi irányból megközelítő 442. számú közlekedési út, és a vasútállomás melletti rendezetlen, széles vasúti területen.
 - ~ Ehhez, a közlekedési területeken tervezett zöldfelületi elemhez kapcsolódva a városfejlesztési elképzelésekben szereplő kamionparkoló és motel kerül kialakításra.
6. A gazdasági területfejlesztéshez kapcsolódó zöldfelületi elem kialakítása:
- ~ Utcafásítás és 2-3 lombkoronaszintű növény-védősáv létesítése a Tisza Ipartelep határoló falazott kerítés mentén.
7. A zöldfelületi rendszer hálózati elemeinek fejlesztése:
- ~ Óvárosi részen a Hunyadi utcától délre a Vasvári Pál és Deák Ferenc utcákról megközelíthető területen tervezett beépítésű, az utcanyitáshoz kapcsolódó fásítás.
 - ~ Óvárosi részen a Hunyadi János út belterülethez kerülő szakaszának utcafásítása.

4. Örökségvédelem

A településen országos védelem alatt álló alkotás nincs.

Területi, településszerkezeti védelem alatt áll Martfű város közigazgatási területén a Bata - lakótelep két tömbje.

A településen *helyi művi védelem alatt álló* építmények, építményrészletek, műalkotások a következők:

- Kastélyszálló
- Bata - lakótelep típusépülete I.
- Bata - lakótelep típusépülete II.
- Bata - lakótelep típusépülete III.
- Bata - lakótelep típusépülete IV.
- Művelődési ház
- Református templom
- Római katolikus templom
- Városháza
- Szent István szobor
- Időkapu
- 1848-49-es emlékmű

Martfű igazgatási területén található kunhalmok:

- **Gyuris - halom**
- **Vágott - halom**
- **Papp László - halma**
- **Kalapos - halom**
- **Zsófia - dűlői - halom**

A településen 5 db halom került azonosításra, továbbá 10 db *régészeti lelőhely* és 5 db *régészeti érdekű terület* található.

Megelőző feltárást igénylő régészeti lelőhelyek:

- 1. számú lelőhely: Zsófia dűlő I.
- 2. számú lelőhely: Zsófia dűlő II.
- 3. számú lelőhely: Tisza Cipőgyár
- 8. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő I.
- 9. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő II.
- 10. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő III.
- 11. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő IV.
- 12. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő V.
- 13. számú lelőhely: Martfű - Csesz dűlő VI.
- 14. számú lelőhely: Martfű - Tisza - part.

5. Közlekedés

- közúti közlekedés

A **442. sz. másodrendű főút** a belterület északi szélénél éri el a várost, majd Dél felé továbbhaladva hagyja el a várost. Az átkelési szakaszán (a Szolnoki út – Földvári út) a beépítési szélesség átlagosan 24,00 – 28,00 m.

A **4633. jelű összekötő út** Kelet - Nyugat irányba halad a 442. számú másodrendű főúttól kiindulva és tart Tiszaöldvár felé.

A **4627. jelű összekötő út** a 442. sz. másodrendű főútból kiindulva halad keleti irányba Öcsöd felé.

A **4629. jelű összekötő út** a 442. sz. másodrendű főútból kiindulva halad északi - észak-keleti irányba Törökszentmiklós felé.

Tervezett utak:

- A 442. számú főút és az ipari park között tervezett út

Gyűjtő utak:

- Munkácsy Mihály út, szabályozási szélessége 28 m, hossza 1445 m és 6 m széles aszfaltbeton burkolatú
- Kérész út (volt Münnich F. út) (Szolnoki út – Munkácsy M. út közötti szakasz), szabályozási szélessége 24 m, hossza 290 m és 6 m széles aszfaltbeton burkolatú
- Május 1 út (Szolnoki út – Munkácsy M. út közötti szakasz), szabályozási szélessége: 16 – 20 m, hossza 60 m és 6 m széles aszfaltbeton burkolatú
- Gesztenye sor (volt Lenin út)
- Május 1 út
- Strand út
- Rákóczi Ferenc út
- Temető út és külterületi folytatása

Lakó utak:

A többi út a lakóutak kategóriájába sorolható, egységesen a lehetőségnek megfelelően 12,00 m nagyságú szabályozási szélességgel.

- vasúti közlekedés

- A települést érinti a 130. sz. Szolnok – Martfű - Kunszentmárton vasútvonal egyvágányú, nem villamosított mellékvonal.

- kerékpáros és gyalogos közlekedés

A településen belül kiépített kerékpárút található a 4633. jelű Tiszaöldvár – Martfű országos mellékút település belterületét jelző táblától végighaladva a belterületen a körforgalom érintésével a 4627. jelű Martfű – Mezőhék országos mellékút település belterületét érintő szakaszán végighaladva a belterület határát jelző tábláig. Regionális jelentőségű kerékpárút épület ki a 442. számú főút mellett Rákócziújfalú irányába. Ugyancsak regionális jelentőségű tervezett kerékpárút Mezőhék irányába, mely a belterületi szakaszon kiépült

Tervezett regionális jelentőségű kerékpárút hálózat halad keresztül a település közigazgatási területén, mely a jelenlegi 442. számú főút mellett halad végig a körforgalmi kereszteződés után továbbépítésre tervezett Tiszaöldvár irányába.

Tervezett kerékpárutak:

- regionális kerékpárút hálózat:

- 442. számú főút mellett haladó kerékpárút továbbépítésre tervezett Martfű - Tiszaöldvár útvonalon

- térségi kerékpárút hálózat:

- 4633. jelű Martfű - Tiszaöldvár országos mellékút mellett tervezett kerékpárút
- 4629. jelű Martfű - Kengyel - Törökszentmiklós országos mellékút mellett tervezett kerékpárút

- csomópontok:

A meglévő szintbeni közúti csomópontok geometriai kialakítása a forgalomszámlálási adatok szerint megfelelőek, külön szintű csomópontok kialakítása nem szükséges. A város legforgalmasabb csomópontjai a Szolnoki út – Földvári út – Öcsödi úti csomópont, valamint a Szolnoki út – Május 1. úti meglévő csomópontok. Geometriai kialakításuk megfelelő, a szabad rálátás az előírások szerinti távolságokról biztonságos. A felszorozott forgalomnagysági értékek szerint a meglévő csomópontok kialakítása a forgalomnagyságot tekintve meg fog felelni a 2029. évi tervezési időszak végéig várható forgalmi igényeknek.

- gépjármű elhelyezés, parkolás:

Martfű városában az Önkormányzat adatközlése alapján 414 db parkoló található. A településen önálló parkoló - rendelet nincs.

A város belterületén több kiépített tömbparkoló található:

- Városháza mögött
- Lidl áruháznál
- Spar áruháznál
- Tisza ipartelep 1. számú porta előtt
- Tisza ipartelepen belül
- Heineken sörgyár előtt külön kamion és külön gépjármű parkoló
- Bunge Zrt. területén
- Martfűi Termálszálloda előtt
- Bölcsőde előtt
- Május 1. úton
- Munkácsy úton (óvoda előtt)
- Művelődési ház előtt
- Vasútállomásnál
- Autóbusz állomás és piacnál
- Bata - térnél
- Posta előtt
- Takarékszövetkezet előtt
- Egészségügyi Központ előtt
- Mentőállomás előtt
- Temető előtt
- Albert pince és vinotéka előtt
- Kastélyszálló előtt

A gépjárművek további elhelyezés a városon belül egyrészt saját telken, másrészt tömbtelkekhez tartozó sorgarázsokban megoldott. A település belterületén, az egyéb helyeken a keresztmetszeti elrendezés és a csekély forgalomnagyság lehetővé teszi az útpadkán történő megállásokat, várakozásokat.

6. Közműellátás

- Vízellátás

Martfű város vízellátást korábban a Városi Víz- és Csatornamű üzemeltette. 2013-tól a BÁCSVÍZ Zrt. vette át a települési víziközművek és a szennyvíztisztító telep üzemeltetését is. A település központjában, a Munkácsy úton lévő vízmű 6 db mélyfúrású kúttal rendelkezik, melyből 4 db üzemel és 2 db tartalék. A vízmű mértékadó kapacitása 2700 m³/d, amely a számított vízigénynek (1960 m³/d) 138 %-a. A kutakból kitermelt víz vízminőség szempontjából megfelelő, csak a gáztartalma határérték feletti. A gáztalanítást 2 db VLV 600 és 1 db VLV 1200 típusú gáztalanító berendezéssel végzik.

A kutakból kitermelt és gáztalanított vizet a 2 x 250 m³-es térszínti tárolóba, majd a 200 m³-es hidroglobuszba, illetve a hálózatba nyomják.

Vízszolgáltatási adatok a 2013-as évre vonatkozóan (Forrás: VÁTI-TEIR):

MARTFŰ:	2013.
Közüzem ivóvízvezeték hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)	2821
Közüzem ivóvízvezeték hálózat hossza (km)	47,5
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000m ³)	201,3
Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000m ³)	220,3
Üzemelő közkifolyók száma (db)	9

A város vízellátó hálózatának hossza 44,8 km. A vízellátó hálózat nagyrészt körvezetékes kialakítású. Az új vezetékek KM PVC anyagúak, míg a régebbiek között többnyire azbesztcement, néhol öntöttvas is található.

Az ivóvízben határértéket meghaladó a metán, nátrium, ammónia és nitrit tartalom.

Martfű a szerepel a 47/2005. (III.11.) [201/2001 (X. 25.)] Kormány Rendeletben, a 0,5 mg/l koncentrációnál nagyobb ammóniumtartalmú vízzel ellátott települések között.

A Bácsvíz Zrt. 2013. januárjában vette át üzemeltetésre Martfű város ivóvíz ellátó rendszerét. Azóta számos problémára derült fény. Az ivóvízhálózat állapota kritikus, különösen a Bata lakótelepen és a régi, cipőgyári részen, ahol jelentős hosszban szénacél csövek találhatóak, két méternél nagyobb mélységben.

A Tiszazugi Ivóvízminőség-javító Program keretében 2015. I. félévében új tisztítási technológia épül a martfűi vízmű telepen. Az 5. számú kút mellett egy új, nagy hozamú, tartalék kút létesül. Az ivóvíz pangásának elkerülése érdekében a város vízhálózatán 700 méter új körvezeték alakítanak ki, a Munkácsy, Virág, Táncsics, Borostyán, Deák F., Tompa M., Bartók és Rákóczi utakat érintve. 24 mosatási csomópont is épül, amely lehetőséget nyújt az ivóvízvezetékek mechanikus tisztítására, valamint tolózá- és bekötővezeték-cserékre is sor kerül.

KEOP 1.3.0/2F/09-2011-0002 „Tiszazug Ivóvízminőség-javító Projekt”

A Tiszazugi Ivóvíz Minőség Javító Önkormányzati Társulás, az Új Széchenyi Terv keretében mintegy 3 milliárd forint fejlesztési összeget fordíthat az ivóvíz minőségjavításra. A projekt keretében Martfű, Öcsöd, Kunszentmárton, Cserkeszőlő, Szelevény, Csépa, Tisasas, Tiszaug, Tiszakürt, Tiszainoka és Nagyrév településeken valósul meg jelentős víziközmű-fejlesztés.

Ipari létesítmények vízellátása:

Cipőgyári iparterület

A Cipőgyár vízellátását a településtől függetlenül, külön vízműről biztosítják. A kutakból búvárszivattyúkkal kitermelt vizet 2 db VLV 300 és 1 db VLV 600 típusú gáztalanítóra vezetik. A gáztalanított víz egy közös gyűjtőcsövön keresztül gravitációsan jut a 200 m³-es érszinti

tárolóba. Innen, fertőtlenítés után, a víz a 2 db 60 m³-es tárolóba folyik, ahonnan a hálózati szivattyúk a hidroforokba, illetve a hálózatba nyomják a kezelt vizet.
Ipari hűtővízkivétel: Tisza bp. 55+620 tkm (306+620 fkm)

Növényolajgyár

A martfői növényolajgyár kétféle vízigényének (ivó- és ipari) megfelelően két vízellátó rendszert alakított ki a gyár területén.

a) *Ivóvízellátás*

A gyár szociális vízigényét 2 db mélyfúrású kútból elégítik ki. A két kútból együttesen 500 m³/d vízmennyiség vehető igénybe, a vízjogi üzemeltetési engedély szerint. A kitermelt vizet 1 db VLV 300 és 1 db VLV 500 típusú gáztalanítóra vezetik. Innen a kezelt víz 1 db 15 m³-es és 1 db 90 m³-es térszínti tárolóba folyik, ahonnan a hálózati szivattyú a 8000 l-es hidroforba, illetve a hálózatba nyomja a vizet. A vízmű mértékadó kapacitása 360 m³/d.

b) *Ipari vízellátás*

A gyár ipari vízigényét felszíni vízkészletből elégíti ki. A vízkivételi művet a Tisza bal partján, a 58+ 503 tkm (309+500 fkm) szelvényben alakították ki.

A Flygt szivattyúkkal kitermelt víz kezelése a következő lépésekből áll:

- uszadék eltávolítása VÍZGÉP gyártmányú, függőleges tengelyű, nyomás alatti dobszűrővel (2 db)
- derítés (meszes lágyítás)
- szűrés
- teljes ionmentesítés a kazánok részére
- semlegesítés (esetenként: hűtővíz céljára)
- a vízkezelés során keletkezett mészszipa besűrítése a szállításhoz

Az ipari víz tárolására 2 db 600 m³-es és 1 db 250 m³-es térszínti tároló szolgál. A tűzoltóvizet a 60 m magas silók tetején elhelyezett 400 m³-es tűzivíztároló biztosítja.

A térszínti tárolókból az ipari vizet a hálózati szivattyúk a 2 db 8000 literes hidroforba, illetve az 1320 fm hosszú hálózatba nyomják. Az ipari vízmű mértékadó kapacitása 1728 m³/d.

Sörgyár

A gyár vízigényét 4 db mélyfúrású kútból elégítik ki.

Vízkezelés

- gáztalanítás, vastalanítás, mangántalanítás GMV 500 típusú berendezéssel
- 390 m³/d 5-6 nk^o-os ivó- és sörfőző víz előállítása (hidrogén ciklusú ioncserélőn, lágyítás CaSO₄-el és CaCl₂-vel vízkeménység növelés)
- fertőtlenítés ADVENCE 205 típusú berendezéssel

A vízellátómű felhasználásra engedélyezett vízmennyisége: 511.000 m³/év.

Majorok, vállalkozói területek vízellátása:

Kövér major:

Vízellátása a városi ivóvízhálózatról biztosított. Vízigényét a vízmű nagy távlatban is ki tudja elégíteni.

Kalapos major:

A major saját vízellátó rendszerrel rendelkezik.

Paprikaórló üzem (Juhászdűlő 2.):

Vízigénye fűtő kúttal biztosított.

- Szennyvízelvezetés és tisztítás

Martfű város területén – a cipőgyári lakótelep kivételével – elválasztott rendszerű gravitációs csatornahálózat üzemel. A településen a csatornázottság teljes.

A város eredeti szennyvíztisztító telepén, a régi műtárgyak mellett, de azoktól függetlenül 1993-ban adták át a szennyvíztisztító új műtárgyait. A tisztítótelep kapacitása 1000 m³/ nap.

A szennyvíztisztító telep jelenleg túlterhelt, mivel közel 1200 m³/d szennyvíz érkezik.

A folyamatos túlterhelés miatt egy új, korszerű és nagyobb kapacitású tisztítómű létesítése vált szükségessé. A külterületen, a belterületől nyugatra tervezett, 1700 m³/nap kapacitású új szennyvíztisztító telep hosszú távon biztosítani tudja a város szennyvizeinek előírások szerinti tisztítását. Az új szennyvíztisztító telep tervei vízjogi engedéllyel rendelkeznek.

A jelenlegi települési szennyvíztisztító telep tisztított szennyvíz bevezetése: Tisza bp. 54+229 tkm (305+350 fkm).

Szennyvízelvezetésre vonatkozó adatok a 2013. évben (forrás: VÁTI-TEIR):

MARTFŰ:	2013.
Közüzeti szennyvíz-elvezető rendszerbe bekapcsolt lakások száma (db)	1611
Közüzeti szennyvíz-elvezető csatornahálózat hossza (km)	46,6
Háztartásokból közüzeti szennyvíz-elvezető hálózaton elvezetett szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	197,6
Közüzeti szennyvíz-elvezető hálózaton elvezetett összes szennyvíz mennyisége (1000 m ³)	321,2

Az Önkormányzat a hosszútávú tervei szerint szeretne megoldást találni a csapadékvíz összegyűjtésének, esetleges tárolásának, majd a termőterületeken öntözővízként való felhasználásának lehetőségére.

Ipari létesítmények szennyvízelvezetése és tisztítása

Cipőgyár:

A gyár szennyvíztisztítója 1942 -ben épült a Lenin úton. Az érkező szennyvíz az elosztóaknába jut, ahonnan a 4 db OMS kútba kerül. Itt megy végbe a szilárd szennyezőanyagok felfogása és kiülepítése, valamint rothasztása.

Az OMS kútból bukógáton keresztül jut a kezelt szennyvíz a koks szűrőre, ahonnan 300 x 400-as csatornán keresztül a 250 m³-es tárolómedencébe folyik. A napi 750 m³ kezelt szennyvíz befogadója a Tisza, normál vízállás esetén gravitációs bevezetéssel, magas vízállásnál szivattyús átemeléssel. Szennyvíz előtisztító műtárgyak a gyár területén: 1 db zsírfogó, 3 db olajfogó műtárgy.

Tisztított szennyvíz bevezetés: Tisza bp. 54+826 tkm (305+950 fkm)

Növényolajgyár:

Szennyvíztisztítás: biológiai TBL-20 típusú berendezéssel, melynek kapacitása 300 m³/d. Előtisztító műtárgyak a különböző technológiai és egyéb épületeknél.

- ülepítő olajfogó
- sár- és olajfogó
- homokfogó
- semlegesítő benzinfogó
- szűrőkosár

Biológiai szennyvíztisztító berendezése, műtárgyai:

levegőztető, utóülepítő medence, fertőtlenítő medence, mintavételi akna, keverőakna (főlősiszap: iszapsűrítő, iszapvíztelenítő berendezés)

Fizikai-kémiai szennyvíztisztítás berendezései, műtárgyai:

- átemelő fogadó akna, acél előtároló, flotátor, acéltartály

A gyár szennyvízcsatorna hálózatának hossza: 2.982 m. A tisztított szennyvíz, a kezelést nem igénylő használt víz és a csapadékvíz befogadója a Tisza bp. 57 + 814 tkm (308+850 fkm) szelvénye, sodorvonalai bevezetéssel.

Sörgyár:

A gyár területén keletkező szennyvíz

- házi, szociális szennyvíz
- technológiai szennyvíz
- vegyszeres szennyvíz

A technológiai szennyvíz tisztításának berendezései, műtárgyai:

- átemelő akna, osztótartály, ívszita, levegőztető medence I., szennyvízflotáló, kiegyenlítő tartály, levegőztető medence II., (technológiai és házi szennyvizek részére), sugárirányú átfolyású ülepítő (technológiai és házi szennyvizek részére), fertőtlenítő medence (mindhárom szennyvíz részére), tisztított szennyvíz és csapadékvíz átemelő (mindhárom szennyvíz és a csapadékvíz részére).

Vegyes szennyvíz:

- vegyszeres szennyvízgyűjtő-átemelő akna, semlegesítő tartályok

Házi jellegű szennyvíz:

- fekális szennyvíz átemelő akna

Iszapkezelés berendezései, műtárgyai:

- iszap-osztó tartály, iszaptároló tartály, prészalag szűrő, szállítószalag

A tisztított szennyvíz és a csapadékvíz befogadója a Tisza folyó bp. 58+408 tkm (309+400 fkm szelvénye.

Majorok, vállalkozói területek:

A keletkező szennyvizeket jelenleg szippantókocsival hatóságilag kijelölt leürítőhelyre szállítják.

A Kövér major csatornázása igény esetén megoldható.

A többi major és vállalkozói terület szennyvizeinek gyűjtését, esetleg tisztítását és elszállítását egyedileg kell megoldani, a vonatkozó előírások betartásával.

- Gázellátás

A városban a TIGÁZ ZRt. végzi a gázszolgáltatást. A térség földgázellátását a növényolajgyár mellé telepített 20000 m³/h teljesítményű gázátadó állomás biztosítja, melyet a közép-magyar nagynyomású gáztávvezetéről kiépített leágazó vezetékkel táplálnak. Innen indul ki a külterületen haladva – egy nagy középnyomású 6 bar – gázvezeték a település gázfogadóállomásáig, mely a nyomást 3 bar -ra csökkenti. A 6 bar -os vezetékről leágazva, a Mezőhéki út baloldalán halad a vezeték, az előbb jelzett település ellátására.

Martfű településen középnyomású gázelosztó van, míg a lakótelep ellátására kisnyomású rendszer épült ki, két db nyomáscsökkentővel biztosítva a szolgáltatást.

A város Ny -i részén kialakítandó telkek gázellátása érdekében a rendezési tervben biztosított a hely a Munkácsy Mihály úti gáznyomás – szabályzónál lévő 200-as középnyomású gázelosztó vezetéktől mintegy 200 fm hosszban a meglévő gázvezetékkel párhuzamosan kiépítendő vezeték részére.

A településszerkezeti tervben jelölt fejlesztések a meglévő hálózatról elláthatók.

A felmerülő nagyfogyasztói (ipari nagyfogyasztó) fejlesztési igény esetén a létesítendő intézmény gázellátását a tényleges fogyasztási igény ismeretében külön kell vizsgálni, hogy a meglévő elosztó rendszerről megoldható-e, vagy speciális, egyedileg kiépített célvezeték szükséges.

A közigazgatási és a belterületen tervezett településfejlesztési célkitűzések megvalósításánál a létesítményektől az alábbi védőtávolságokat kell figyelembe venni:

Vezeték típusa	Létesítmény	Védőtávolság
Középnomású vezetékek 4 bar	Lakóépülettől	4,0 m
	szennyvíz vezetéktől	1,0 m
	vízvezetéktől	0,7 m
	üreges földalatti műtárgytól	2,0 m
	telefon földkábelről	0,5 m
	elektromos földkábel	0,5 m

Martfű város külterületét érinti a MOL Földgázszállító RT által üzemeltetett Szajol – Martfű DN 150 földgázleágazó szállítóvezeték és a Martfű gázátadó állomás.

Fenti leágazó szállítóvezetésekre és biztonsági övezetére a Bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 32.§. –a, a 79 / 2005. (X.11.) GKM rendelet és a 6 / 1982. (V.6.) IpM rendelet előírásai vonatkoznak.

7. Környezetvédelem

- Talajvédelem

A zömmel löszös üledékeken 9 talajtípus alakult ki. A legnagyobb kiterjedésűek a kedvező mezőgazdasági adottságú alföldi mészlepedékes és a réti csernozjomok.

A talajvízhatás alatti mélyebb fekvésű területek kiterjedt (15%) talajtípusát az agyag, vagy agyagos vályog mechanikai összetételű réti talajok és kisebb kiterjedésben (3%) a fiatalabb, kisebb humusztartalmú réti öntés talajok képviselik.

Ény - i harmada magasártéri helyzetű löszös síkság, főleg alföldi jellegű csernozjom talajfelelőségekkel.

A táj DNy-i fele magasártéri helyzetű, lösztakarós hordalékkúp-síkság. Talajai főleg réti csernozjomok, de annak mélyben sós és szolonyeces változatai is előfordulnak. A hasznosításban szántóföldi jelleg az uralkodó.

A magassági viszonylatban 82,00 és 89,00 mBf. váltakozik a terep. Rét és legelő csak a szikes laposokban, a löszölgyes ligeterdő maradványai pedig csak a régi medrek mentén fordulnak elő.

- Felszín alatti víz

27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról jogszabály szerint: **Martfű az érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő települések közé tartozik.**

A kockázatos anyagok elhelyezése, felszín alatti vízbe történő közvetlen vagy közvetett bevezetése engedély köteles tevékenység, mely csak az illetékes környezetvédelmi felügyelőség által kiadott engedély, illetve a felügyelőség szakhatósági állásfoglalásával más hatóság által kiadott engedély alapján történhet.

Fontos talaj és a felszín- és felszín alatti vizek védelmével kapcsolatos hatályos jogszabályok betartása ill. betartatása!

Élővíz folyásba, kutakba, csapadék csatornába hulladékot és szennyvizet bevezetni tilos!

- Levegőtisztaság védelem

A Tisza Cipőgyár Rt. a városközpontban helyezkedik el. Technológiai és tüzelési eredetű légszennyezőanyag kibocsátásai a következők komponensek tekintetében kerülnek mérésre:

- kéndioxid;
- szénmonoxid;
- nitrogénoxidok;
- szilárd anyag ;
- szerves oldószer tartalom.

A BUNGE Növényolajipari Rt. telepítése kedvező, a lakott területtől Északra kb. 2 km távolságra helyezkedik el. A technológiai és tüzelési eredetű levegőszennyező anyag kibocsátási komponensek a következők:

- kéndioxid;
- szénmonoxid;
- nitrogénoxidok;
- szilárd anyag tartalom.

Pontos értékek megadása azért nem történik, mivel ez évente változó. A fenti komponensek mérési eredményeinek nyilvántartása továbbá a környezetvédelmi hatóság felé benyújtandó adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése az üzemeltető feladata

A két legnagyobb gyár mellett meg kell említeni a HEINEKEN *Hungária* Zrt. által üzemeltetett sörgyár a kazánjainak NO_x és CO kibocsátását, az alapanyag tisztítás porkibocsátását, a vízmű gáztalanítójának CH₄ és a szennyvíztelep sósavtárolójának HCl kibocsátását.

A lakossági tüzelési és közlekedési eredetű légszennyezés jelentéktelen (az épület 100 % -a be van kapcsolva a gázellátó hálózatba).

Martfű város Jász – Nagykun – Szolnok megye középső részén, Szolnok várostól Délre található. A környezettel lévő kapcsolatot a 442. számú Szolnok – Cserkeszőlő másodrendű főút biztosítja. A 442. sz. főút – a település főútja – részben a belterületen halad Észak – Dél irányba.

A város belterületén K – Ny –i. irányba szeli ketté a Martfű – Tiszaöldvár 4633. jelű országos mellékút mely korábban a 442. számú főút települési szakasza volt.

A település belterületének K –i. részét kettészeli a Martfű – Mezőhék 4627. jelű országos mellékút.

Martfű város közigazgatási területének határán a külterületi nagy iparterület mellett halad a 4629. jelű mellékút, mely forgalmának jelentős részét a gyártelepre irányuló közúti célforgalom (teherszállítás) jelenti.

A településen belül kiépített kerékpárút található a 4633. jelű Tiszaföldvár – Martfű országos mellékút település belterületét jelző táblától végighaladva a belterületen a körforgalom érintésével a 4627. jelű Martfű – Mezőhék országos mellékút település belterületét érintő szakaszán végighaladva a belterület határát jelző tábláig.

Tervezett regionális jelentőségű kerékpárúthálózat halad keresztül a település közigazgatási területén, mely a jelenlegi 442. számú főút mellett halad végig a körforgalmi kereszteződés után továbbépítésre tervezett Tiszaföldvár irányába.

A település belterületének D –i. határrészén található üzemanyagtöltő állomás.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. számú rendelete alapján a légszennyezettség tekintetében **Martfű** az alábbi kategóriába tartozik:

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint						
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	
10. Az ország többi területe,	F	F	F	E	F	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	
	O-I	F	F	F	F	D

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I.14.) VM rendelet 5. sz. melléklete a zónabesorolásokat az alábbiak szerint értelmezi:

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. sz. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3-6. sorában szerepelő anyagok esetében a célérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O-I csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

A levegőtisztaság-védelmi szempontból meg kell említeni azokat a mezőgazdasági telepeket ill. vállalkozásokat, amelyek por emissziót (gabona szárítók), ill. bűzhatást (intenzív állattartás) okoztak ill. okoznak.

A települési környezetvédelmi rendelet szabályozza a belterületi állattartást építési övezetenként, meghatározva a létszámkorlátokat és a védőtávolságokat.

- Zaj- és rezgésterhelés

Települési zajforrások:

- Közlekedés,
- Ipar,
- Kereskedelem,
- Szórakozás,
- Építkezés,
- Háztartási tevékenység.

Martfű város közigazgatási területén halad keresztül a Szolnok – Szentés vasúti szárnyvonal. Martfű város vasúti megállóhellyel rendelkezik, a belterületen.

A két nagyobb ipari létesítmény (a növény- és olajgyár és a sörgyár) a település szélén helyezkedik el a 442. számú főút mellett, jelentősebb zajterhelés itt jelentkezik a településen.

A zajhatástól védendő az emberi tartózkodásra szolgáló épületek, közterületek. A rendezési terv készítése során fontos szempont, a területi funkciók, telepítések olyan meghatározása, hogy a megengedett határérték feletti zajterhelés ne keletkezzen.

- Sugárzás - védelem

Martfű város villamosenergia ellátását az E.ON Tiszántúli Áramhálózati ZRt. biztosítja a martfűi 120/20 kV-os alállomásról. Ide indul, illetve ide csatlakozik a Szolnok – Tiszajenő – Nagyrév – Tiszaföldvár – Kunszentmárton – Öcsöd – Mezőtúr – Törökszentmiklós 20 kV-os távvezeték.

A martfűi alállomás 120 kV-os betáplálása az országos alaphálózati rendszerből történik és innen tovább halad a mezőtúri alállomás felé. A betáplálásra Szolnok felől, a város északi részén kerül sor. A településen többségében oszloptranzformátorok, kisebb számban építhettházak transzformátorok üzemelnek.

A városban T – Com digitális telefonközpont üzemel, a hírközlési rendszer 100 % -osan kiépült. Vezeték nélküli távközlési rendszer, műsorszórás területén:

- Országos tranzithálózat (Antenna Hungária Rt.) biztosít összeköttetést Püspökladány, Szentés, Cegléd, Szolnok felé.
- Mikrohullámú hálózat (T – Com Rt.) biztosít kapcsolatot: Kunszentmárton, Szentés, Kiskunfélegyháza és Szolnok felé.

A légkörben található sugárzó anyagok terjedésének mérésére épült ki hazánkban az országos sugárzásfigyelő rendszer, melynek legfontosabb eleme a több mint 130 mérőállomásból álló hálózat. Ezek a műszerek folyamatosan mérik a szabadtéri sugárzás, az óránkénti dózis, azaz a dózisteljesítmény értékét. A dózisteljesítmény mértékegysége a nanosievert/óra (nSv/h). A

természetes háttérsugárzás mértéke Magyarországon 50 - 180 nSv/óra körül ingadozik. A mérőállomásokról beérkező jeleket folyamatosan figyelik. **A figyelmeztető szint 250 nSv/óra.** Ez a szint a valós veszélyt jelentő szint töredéke, nem jelenti azt, hogy az állomás közelében lévő veszélyben lennének, csak a szakembereket figyelmezteti a kivizsgálás megkezdésére. A 250 nSv/óra alatti háttérsugárzás természetes és semmilyen veszélyt nem jelent.

Martfűn nincs háttérsugárzást mérő berendezés, a legközelebbi Kisújszálláson és Szolnokon található.

- Hulladék kezelés

A hulladékgazdálkodás körébe tartozik a települési szilárd kommunális hulladék és a kommunális szennyvíz gyűjtése és elhelyezése.

A kommunális hulladékok gyűjtését és szállítását a Martfői Városfejlesztés, Ingatlankezelői és Hulladékgazdálkodási Szolgáltató Nonprofit KFT végzi. A hulladékok gyűjtése 60, 80 és 120 l-es hulladékgyűjtő edényzetben ill. 1100 l-es konténerben történik, elszállításuk heti rendszerességgel valósul meg. A szelektív hulladékgyűjtést a lakosságnak kiosztott sárga (papír és műanyag frakció), barna (zöld hulladék) és szürke (fém hulladék) zsákok begyűjtésével és elszállításával végzik. A gyűjtőjárat az év elején megadott időpontokban, utcánkénti bontásban a lakosság által kihelyezett hulladékot tartalmazó zsákok elszállításával, és a szelektált frakciók feldolgozásával valósítja meg a hulladékgazdálkodási törvényben a szelektív hulladékgyűjtésre vonatkozó előírásokat.

A gyűjtőszigetek elhelyezése a főbb csomópontokon történt, ahol a boltok és egyéb intézmények látogatottsága jelentős mértékű.

Martfű Város rekultivált hulladéklerakója a várostól D-re, a 442. sz. közút és a városi temető közötti területen található. A település 090/1 hrsz.-ú területén az 1970-es évek óta folyt kommunális eredetű hulladéklerakás, amely révén a korábbi mocsaras, mély terület jelentős mértékben feltöltésre került. A hulladéklerakás érintette a 088/2, 088/3 és 089 hrsz.-ú területeket is, ez utóbbi anyaggödörben korábban szennyvízleürítés is történt

A lerakó 2014-ben került rekultiválásra, a KEOP-7.2.3.0-2008-0036 számú „A Szelevényi és az egykori Hunyadfalva-Kötelki hulladékgazdálkodási rendszerhez tartozó települések szilárdhulladék-lerakóinak térségi szintű rekultivációs programja” című pályázat keretén belül.

Az építési-bontási hulladékot, a lakosság az építkezésnél használja fel.

A termelésből származó **veszélyes hulladékok** kezeléséről és ártalmatlanításáról a termelő köteles gondoskodni.

A helyi jogalkotásnál a közösségi hulladékgazdálkodási politikának a magyar jogi szabályozásba beépült alapelveit kell követni, melyek a következők:

- megelőzés elve,
- elővigyázatosság elve,
- megosztott felelősség elve,
- szennyező fizet elve,
- közelség elve,

valamint a közösségi környezetvédelmi szabályozásának megfelelően harmonizált hazai jogszabályok követelményeit szükséges figyelembe venni.

A hulladékokkal és a hulladékgazdálkodással összefüggő törvények és a hozzá kapcsolódó rendeletek betartása ill. betartatása fontos feladat!

- Vizuális környezetterhelés

A vizuális környezetterhelés témakörében a fényszennyezettség, valamint az illegális hulladéklerakás kerül kifejtésre. Ma már egyre több információnk van arra vonatkozóan, hogy a fényszennyezés érzékenyen érinti a természeti környezetet, az élővilág jelentős részét, az éjszakai tájképet, ráadásul egészségügyi kockázatot is jelent.

A vizuális környezetterhelés Martfűn nem jellemző. Általánosságban jellemző az ország városaira a különböző méretű és stílusú reklámtáblák. A települések arculatát adó városmagban és a kaputérségben minél figyelemfelkeltőbb formában próbálják az érdeklődést elérni a reklámtábla kihelyezői, amely időnként komoly ellentmondásban van a település táji-, épített adottságaival. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) módosítása (211/2012. [VII. 30.] Korm. rendelet) definiálta a fényszennyezés fogalmát, valamint megalkotta a fényszennyezés kivédésére szolgáló építési szabályrendszert.

Az élhetőbb és egészségesebb környezet megteremtése érdekében fel lehet mérni a fényszennyező forrásokat, és azok, az új szabályozásnak megfelelő, korszerűbb és hatékonyabb eszközökkel való kiváltását, egyúttal a fényszennyezés kiváltó okait is megszüntetve.

A vizuális környezetterhelés másik formája is sajnos jelen van a településeken főként a szegregált területeken: az illegális hulladék megjelenik több helyen, sajnos hiába a szervezett hulladékgyűjtés.

8. Védőterületek és védőtávolságok

A martfűi vízműkutak védőterületének hidrogeológiai lehatárolása 2009-ben megtörtént. Az elvégzett számítások eredményei minden esetben kizárólag felszín alatti térrészre korlátozódtak, tehát a kutak védőidomainak nincs felszíni metszete. Így a vonatkozó jogszabály (123/1997. Korm. rendelet) szerint a kutak körül kötelezően kialakítandó 10 m sugarú belső védőterületől eltekintve nincs szükség védőterületek kijelölésére. Kijelölésre javasolt a hidrogeológiai "B" védőidom.

Az elvégzett szivárgáshidraulikai modellezés eredményei szerint a martfői vízmű vízellátó kútjai, illetve azok utánpótlási területei megfelelő természetes hidrogeológiai védelemmel rendelkeznek.

A területhasználatokat érintő bevezetendő egyedi intézkedésekre vagy korlátozásokra a vízbázis biztonságba helyezése érdekében nincs szükség. A kutak a település önkormányzatának a tulajdonában lévő ingatlanokon helyezkednek el. Valamennyi kút megfelelő, zárt, kerítéssel körbevett védőterületen helyezkedik el.

A 123/1997 (VII. 18.) Korm. rendelet (a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről) 4. sz. mellékletének előírásai szerint a vízkezelő, és tározó műtárgyak, valamint a szállító vezetékek védőterületeinek és védősávjainak vonatkozásában az alábbi előírások tartandók be.

- Zárt, vagy épületben lévő vízkezelő vagy tározónál a műtárgy vagy építmény szelétől számított 10 m-es (5 m-nél magasabb földfeltöltésnél a rézsútalptól 5 m) távolságig kialakítandó védőterület.
- Víztornyok (magastéri tározók), zártrendszerű átemelők és nyomásfokozók esetében védőterület kijelölése nem, csak a vezetékek védősávjának kijelölése szükséges.
- Földbe fektetett vezetékek esetében a védősáv határa a vezetékek fölött a föld felszínéig, alatta 1 m mélységig, kétoldalt 2-2 m távolságig terjed.

Az egyes védőidomokban, védőterületeken olyan tevékenység végezhető, amely a kitermelés előtt álló vagy már kitermelt víz minőségét, mennyiségét, valamint a vízkitermelési folyamatot nem veszélyezteti.

A belső védőidomban és védőövezet területén csak a vízkivétel létesítményei és olyan más létesítmények helyezhetők el, melyek a vízkivételhez csatlakozó vízellátó rendszer üzemi céljait szolgálják. A létesítményeket és berendezéseket úgy kell üzemeltetni, hogy szennyező anyag ne kerülhessen a vízbe, a terepfelületre, vagy a felszín alá, a vizet gyűjtő kitermelő, szállító berendezésekbe.

A belső védőövezet területén a vízi létesítményekkel azonos tulajdonjognak kell fennállnia. A védőövezetet be kell keríteni, vagy őrzéséről egyéb módon kell gondoskodni.

A vízellátási létesítmények és a vízbázis állapotát az üzemeltetési szabályzatban meghatározott módon ellenőrizni, a kutak körüli belső védőterületet, valamint a vízmű védőterületének karbantartását, gondozását pedig biztosítani kell. A védőidom-védőterület kijelölő határozatban meghatározott gyakorisággal, de legalább öt évente felül kell vizsgálni, szükség esetén pedig módosítani kell a meghatározott és kijelölt védőidom-védőterület rendszert.

Vízkivételi létesítmény védősáv határa

Vízkivételi létesítmény védősáv határa a földbe fektetett vízvezetékek esetében a terepszintig, alattuk 1,0 m mélységig terjed, a vezetékek mellett ugyanakkor mindkét oldalon 2-2 m-es szélességgel veendő figyelembe.

Szennyvíztisztító telep védőtávolsága

A tervezett martfői szennyvíztisztító telep védőtávolsága technológia függvényében minimum 300 - 500 m-ben állapítható meg.

Közművezetékek védőtávolságai:

Martfű Város kül- és belterületén elhelyezkedő villamos művek biztonsági övezete:

- 20 kV-os szabadvezeték külterületen 5m
- 20 kV-os szabadvezeték belterületen 2,5m
- 20/0,4 kV-os transzformátor állomás külterületen 5m
- 20/0,4 kV-os transzformátor állomás belterületen 2,5m
- 0,4 kV-os csupasz szabadvezeték kül- és belterületen 1m
- 0,4 kV-os szigetelt szabadvezeték kül- és belterületen 0,5m
- 0,4 kV-os földkábel kül- és belterületen 1m

Védőtávolságok:

Telefon földkábel kábeltelevízió földkábeltől 0,5m

Telefon földkábel minden más létesítménytől általánosan 1,5 méter

Gázvezeték védőtávolság:

Középnnyomású vezeték (3 bar) lakóépülettől 4,0m

Középnnyomású vezeték (3 bar) szennyvíz vezetéktől 1,0m

Középnnyomású vezeték (3 bar) vízvezetéktől 0,7m

Középnnyomású vezeték (3 bar) üreges földalatti műtárgytól 2,0m

Középnnyomású vezeték (3 bar) telefon földkábeltől 0,5m

Középnnyomású vezeték (3 bar) elektromos földkábeltől 0,5m

9. Korlátozások

Országos védettséget élvez a Natura 2000 Egyezmény végrehajtásaként kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, melyek területe a TE– 1 jelű tervlapon ábrázolásra került.

Kulturális örökség szempontjából a település igazgatási területén 10 db régészeti lelőhely, 5 db kunhalom, valamint 5 db régészeti érdekű terület található.

Fentieket a TE-1 jelű tervlap tartalmazza.

Az egyéb védőtávolságok, belterületen a közművezetékek védőtávolságai feltüntetésre kerültek.

Országos védelem alatt álló művi érték nincs.

Meglévő 442. számú főút tengelyétől számított 100-100 méteren belül, az országos mellékutak tengelyétől mért 50 - 50 méteren belül korlátozás jelenik meg

Meglévő és tervezett országos természeti értékek (régészeti lelőhelyek, régészeti érdekű terület, kunhalmok, nemzeti park, Natura 2000 területek) törvényerejű védeltségénél fogva országos rendelkezés hatálya alá esnek.

A helyi védelem alatt álló művi értékekről a településképi rendelet rendelkezik.

Az újonnan kialakításra kerülő és beépítésre szánt területeken az építéshez, üzemeltetéshez szükséges közműveket a meglévők bővítésével és fejlesztésével kell megoldani.